

Теоретико-методичні основи професійно-прикладної фізичної підготовки студентів мистецьких спеціальностей

Інна Асаулюк¹, Віталій Кашуба²

¹ Вінницький державний педагогічний університет ім. М. Коцюбинського, Вінниця, Україна

² Національний університет фізичного виховання і спорту України, Київ, Україна

Анотація. Проблема професійно-прикладної фізичної підготовки студентів різних спеціальностей закладів освіти є збереження та зміцнення здоров'я студентської молоді; потреба змістового доповнення розділу професійно-прикладної фізичної підготовки програми з фізичного виховання з огляду на особливості умов і характер праці майбутньої професійної діяльності студентів; необхідність системного підходу до використання форм, засобів і методів підвищення рівня розвитку їхніх професійно важливих якостей. *Мета.* На основі теоретичного аналізу та власних досліджень науково обґрунтувати, розробити й експериментально перевірити дієвість концепції професійно-прикладної фізичної підготовки студентів спеціальності «Музичне мистецтво» для підвищення рівня їхньої готовності до професійної діяльності. *Методи.* Аналіз та узагальнення науково-методичної літератури, абстрагування, контент-аналіз, тестування. *Результати.* Фізичне благополуччя, рівень фізичної підготовленості та фізичної активності, функціональний стан організму, прикладні навички було обрано як базові поняття, що є власними векторами під час розробки навчальних програм з прикладної професійної фізичної культури для студентів мистецьких спеціальностей. У дослідженні обґрунтовується доцільність акцентованого виховання індивідуальних фізичних і спеціальних характеристик, життєво важливих для високопродуктивної роботи майбутнього фахівця в даній сфері, а також набуття комплексу прикладних навичок використання засобів фізичного розвитку.

Ключові слова: фізичне виховання, прикладна професійна фізична культура, концепція, технологія, фізичний стан.

Inna Asauliuk, Vitalii Kashuba

THEORETICO-METHODOLOGICAL BASES OF PROFESSIONAL AND APPLIED PHYSICAL TRAINING OF STUDENTS OF ART SPECIALTIES

Abstract. The problems of professional and applied physical training of students of different specialties of educational institutions are the preservation and strengthening of the health of student youth; the need for substantive addition to the section of professional and applied physical training of the program of physical education with account for the peculiarities of the conditions and nature of work of future professional activities of students; the need for a systematic approach to the use of forms, means and methods to increase the development level of their professionally important qualities. *Objective.* Based on theoretical analysis and own research to scientifically substantiate, develop and experimentally test the effectiveness of the concept of professional and applied physical training of students majoring in «Musical Art» to increase their readiness for professional activity. *Methods.* Analysis and generalization of scientific and methodological literature, abstraction, content analysis, testing. *Results.* Physical well-being, level of physical fitness and physical activity, functional state of the body, applied skills were chosen as basic concepts that are their own vectors in the development of curricula in applied professional physical culture for art students. The study substantiates the feasibility of focused education of individual physical and special characteristics, vital for the highly productive work of the future specialist in this field, as well as the acquisition of a set of applied skills in the use of physical development.

Keywords: physical education, applied professional physical culture, concept, technology, physical condition.

Вступ. Динаміка розвитку сучасного суспільства зумовлена дотриманням інноваційного вектора, до виявів якого належать науково-технічний поступ, швидка зміна технологій, трансформації в системі життєвих цілей і цінностей. Це позначається на вимогах соціуму до системи освіти [1, 4, 19].

Науково-технічна еволюція вносить суттєві корективи у сферу виробничої діяльності фахівців, оновлює та ускладнює вимоги до професійно-прикладної фізичної підготовки (ППФП) студентів, їхньої трудової діяльності [18].

Особливе місце у професійній освіті майбутніх фахівців посідає спеціальна фізична підготовка, застосування інформаційних технологій у практиці фізичного виховання, які відкривають нові можливості для підвищення ефективності організації процесу ППФП [5, 6].

Огляд наукових джерел [4, 13, 14, 20, 22] дає підстави говорити про недостатність у науковому дискурсі досліджень, присвячених організації професійної підготовки студентів мистецьких спеціальностей.

Мета дослідження – науково обґрунтувати, розробити й експериментально перевірити дієвість концепції професійно-прикладної фізичної підготовки студентів спеціальності «Музичне мистецтво» для підвищення рівня їхньої готовності до професійної діяльності.

Методи дослідження: аналіз та узагальнення спеціальної науково-методичної літератури, інформаційних ресурсів мережі Інтернет і передового досвіду; узагальнення нормативно-правової бази, програмно-методичної документації; абстрагування, контент-аналіз, конкретизація та класифікація, прогнозування; тестування теоретичних знань, педагогічне спостереження, педагогічне тестування, педагогічний експеримент, візуальний «скрінг» рівня стану біогеометричного

Asauliuk I., Kashuba V. Theoretico-methodological bases of professional and applied physical training of students of art specialties. *Theory and Methods of Physical Education and Sports*. 2021; 1: 37–43
DOI: 10.32652/tmfvs.2021.1.37–43

Асаулюк І., Кашуба В. Теоретико-методичні основи професійно-прикладної фізичної підготовки студентів мистецьких спеціальностей. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту*. 2021; 1: 37–43
DOI: 10.32652/tmfvs.2021.1.37–43

профілю постави; оцінювання рівня фізичного здоров'я; експертне оцінювання за допомогою методу переваги (ранжування); методи математичної статистики.

Результати дослідження та їх обговорення. У дослідженні взяли участь 788 студентів Вінницького училища культури і мистецтв імені М. Д. Леонтовича, Тульчинського коледжу культури, Житомирського музичного училища імені Віктора Косенка, а саме: I курс (n = 196), II курс (n = 200), III курс (n = 192), IV курс (n = 200).

До експерименту було залучено 40 студентів Вінницького училища культури і мистецтв імені М. Д. Леонтовича 21 юнака 16–17 років спеціалізації «оркестрові духові та ударні інструменти, народні інструменти» та розподілено їх на експериментальну (ЕГ2) (11 осіб) і контрольну групи (КГ2) (10 осіб); 19 дівчат спеціалізації «фортепіано, оркестрові, струнні інструменти» та розподілено їх на ЕГ1 (9 осіб) і КГ1 (10 осіб). Групи було сформовано випадковим чином. Студенти на початок педагогічного експерименту не мали статистично достовірної різниці ($p > 0,05$) у показниках, які підлягали вивченню. Особи контрольних груп займалися за традиційною програмою з фізичного виховання, а експериментальних груп – за розробленою технологією підвищення професійно значущих фізичних якостей, інтегрованою у програму з фізичної культури. Кратність і тривалість занять із фізичного виховання в КГ та ЕГ на тиждень була однаковою (1-й семестр – 32 заняття; 2-й семестр – 40 заняття).

У ході констатуючого експерименту розкрито особливості мотивів та інтересів студентів мистецьких спеціальностей I–IV курсів до занять фізичною культурою і спортом [2, 26] визначено рівень теоретичних знань студентів із предмета «фізична культура» [24], проаналізовано рівень фізичної підготовленості, фізичної роботоздатності, функціонального стану та фізичного здоров'я, проведено експертне оцінювання фізичних якостей і професійно важливих якостей студентів спеціальності «Музичне мистецтво» [9, 12].

Оцінювання й аналіз даних анкетування, проведеного на предмет визначення мотиваційних пріоритетів студентів мистецьких спеціальностей, слугують основою для констатації того факту, що більшість студентів вважає доцільним проведення в їхньому освітньому закладі позанавчальних занять фізкультурно-оздоровчого спрямування [4].

У ході дослідження оцінено рівень фізичного здоров'я (РФЗ) студентів мистецьких спеціальностей і виявлено домінування середнього рівня фізичного здоров'я: у дівчат I курсу – 70,87 %, II курсу – 62,59 %, III та IV курсів – 58,46 % і 59,69 % відповідно, тоді як найбільшу кількість осіб із РФЗ «низький» спостерігали серед дівчат IV курсу – 13,95 %. У юнаків I курсу – 57,97 %, II курсу – 70,49 %, III та IV курсів – 75,81 % і 73,24 % відповідно (найбільшу кількість осіб із РФЗ «низький» виявлено серед юнаків II курсу – 3,28 %) [4].

На основі візуального скринінгу рівня стану біогеометричного профілю постави респондентів окреслено тенденцію до посилення негативної динаміки збільшення кількості студентів із різнотипними функціональними порушеннями. Встановлено, що нормальну поставу мають 65,22 % юнаків I, 52,46 % II, 48,39 % III та 48,39 % IV курсів [4, 8, 11].

Окреслено тенденцію залежності особливостей рівня стану біогеометричного профілю постави юнаків від курсу навчання (серед юнаків I курсу 18,84 % осіб мають низький рівень, 18,84 % – середній, 62,32 % – високий), а також переважання в контингенті юнаків зі сколіотичною поставою низького рівня стану її біогеометричного профілю (7,69 % – спеціалізація «спів, хорове диригування» та спеціальність «Хореографія», 19,35 % – спеціалізація «оркестрові духові та ударні інструменти, народні інструменти», 50 % – спеціалізація «фортепіано, оркестрові, струнні інструменти») [8, 11].

Визначення рівня фізичної підготовленості студентів мистецьких спеціальностей уможливило окреслення загальної тенденції до погіршення їхніх результатів протягом періоду на-

вчання ($p < 0,05$) (рівень фізичної підготовленості студенток досліджували на основі показників статичної силової витривалості груп м'язів тулуба).

Шляхом експертного оцінювання професійно значущих фізичних якостей студентів спеціальності «Музичне мистецтво» різних спеціалізацій установлено, що найбільш значущою професійною фізичною якістю для студентів спеціалізації «фортепіано» виступає статична силова витривалість ($R = 1,42$), для студентів спеціалізації «народні інструменти» (баян) прерогативу становить статична силова витривалість ($R = 1,42$), коефіцієнт конкордації $W = 0,918$, що є статистично значущим на рівні $p < 0,01$.

Унаслідок експертного оцінювання професійних якостей студентів спеціальності «Музичне мистецтво» різних спеціалізацій виокремлено найбільш значущі професійні якості студентів спеціалізацій «фортепіано» (збереження природних рухів, посидючість, ($R = 1,50$), коефіцієнт конкордації $W = 0,92$), «оркестрові струнні інструменти» (чутливість пальців, плавність, еластичність рухів пальців – скрипка, ($R = 1,67$), коефіцієнт конкордації $W = 0,88$), «народні інструменти» (точність правильних відчуттів рухів (рухи руки пластичні, вільні, спрямовані на створення максимально зручного для дії пальців положення) – баян, ($R = 13$), коефіцієнт конкордації $W = 0,89$).

Шляхом аналізу науково-методичної літератури та результатів констатуючого експерименту розроблено та теоретично обґрунтовано авторську концепцію ППФП студентів у процесі фізичного виховання (рис. 1).

Концептуальні основи технології ППФП студентів спеціальності «Музичне мистецтво» у процесі фізичного виховання охоплюють мету, завдання, принципи й умови функціонування.

Мета авторської концепції полягає в теоретичному обґрунтуванні та розробленні теоретико-методичних засад ППФП майбутніх фахівців мистецьких спеціальностей.

Для досягнення мети концепції передбачено вирішення таких завдань: виховання соціально орієнтованої особистості студента; розширення світо-

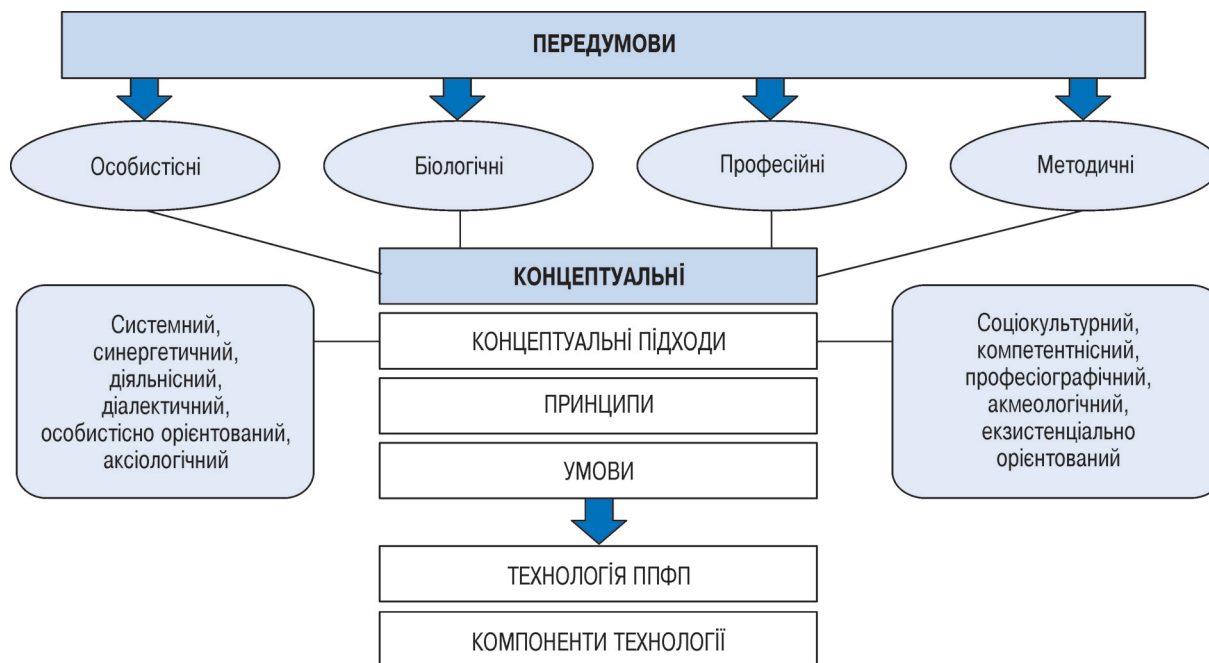

Рисунок 1 – Схема концепції професійно-прикладної фізичної підготовки студентів спеціальності «Музичне мистецтво»

гляду студентів шляхом формування базової основи теоретичних знань, практичних умінь і уявлень про ЗСЖ у процесі фізичного виховання; забезпечення засвоєння теоретичних знань і вироблення практичних умінь ППФП студентів на основі створення середовища для формування їхнього ціннісного ставлення до власного здоров'я, покращення фізичного розвитку та фізичної підготовленості; створення умов для успішного самовизначення, розвитку активної життєвої позиції та креативних здібностей студентів; створення стійких мотиваційних установок на збереження й зміцнення здоров'я; розробка та реалізація системи заходів, спрямованих на розвиток стійкої мотивації до здорового способу життя, заснованих на вільному доступі студента до інформаційного мікросередовища для забезпечення самостійної діяльності у прагненні до активного фізичного та духовного самовдосконалення.

У межах аналізу напрацювань науковців визначено концептуальні підходи: системний, синергетичний, діяльнісний, діалектичний, особистісно орієнтований, аксіологічний, соціокультурний, компетентнісний, професіографічний, акмеологічний, екзистенціально орієнтований, які покладемо в основу авторської концепції.

Основами концепції ППФП майбутніх фахівців музичних спеціальностей у закладах освіти слугують тези про детермінованість побудови останньої потребою ринку праці у фахівцях певного профілю; етапність її розробки; співпрацю професійного співтовариства й учасників освітнього процесу; обґрунтування змісту ППФП майбутніх фахівців музичних спеціальностей і їхніх професійно значущих якостей; упровадження отриманих характеристик у навчальний процес у вигляді технології ППФП майбутніх фахівців музичних спеціальностей у закладах освіти [7, 17].

Реалізацією організаційно-педагогічних умов концепції ППФП у практиці фізичного виховання студентів є: 1) формування системи залучення студентів до ППФП під час навчальних занять; 2) створення умов для ППФП самопідготовки студентів у позанавчальний час; 3) інформаційно-методичне забезпечення занять; 4) підготовка викладачів до організації занять, спрямованих на ППФП; 5) розробка програми ППФП студентів [4].

Для реалізації теоретичних положень концепції ППФП студентів музичних спеціальностей у закладах освіти в дослідженні розроблено технологію ППФП майбутніх фахівців. Змістовими

компонентами технології стали: мета, завдання, принципи, структурні компоненти (інформаційно-методичний, діагностично-результативний, аналітико-прогностичний, корекційно-профілактичний, критерійно-оцінювальний), етапи технології (підготовчий, основний, підтримувальний), методи, засоби й умови її практичної реалізації (організаційно-педагогічні та соціально-педагогічні), види контролю, а також критерії ефективності.

У ході розробки технології використано такі основні принципи фізичного виховання: індивідуалізації, поступовості, системності, систематичності, доступності тощо. Методи та прийоми розвиваючого навчання спрямовані на ефективний розвиток пізнавальних можливостей студентів різних музичних спеціалізацій (сприймання, мислення, музичної пам'яті, уяви), результативні за організації освітнього процесу, коли студенти самостійно або з допомогою викладача осмислюють матеріал, запам'ятовують, творчо оперують ним за нестандартних умов [1, 15, 23].

Компоненти технології ППФП:

- інформаційно-методичний, що передбачав застосування програмового забезпечення, новітніх інформаційно-комунікаційних технологій, веб-сайтів закладів освіти й Інтер-

Рисунок 2 – Зображення «активного вікна» інформаційно-методичного проєкту «Пазли здоров'я»

нет-сервісів для підвищення ефективності та доступності теоретичного матеріалу, ефективного виконання майбутнім фахівцем професійних функцій;

- аналітико-прогностичний, розглянутий крізь призму отримання сучасного освітнього результату, зорієнтованого на вирішення поставлених завдань;

- корекційно-профілактичний, пов'язаний із впровадженням корекційно-профілактичних заходів оздоровчого спрямування, призначених для корекції функціональних порушень опорно-рухового апарату (ОРА) відповідно до специфіки професійної діяльності, фізичного стану, біогеометричного профілю постави;

- критерійно-оцінювальний, що уможлиблював досягнення належної якості освітнього процесу, оптимізацію процесу формування компетентностей, порівняння якості підготовки студентів мистецьких спеціальностей.

Технологія ППФП складається зі змістових модулів, які підлягали інтегруванню в освітній процес студентів освітньої програми «Музичне мистецтво» та застосуванню на всіх етапах технології.

Основою технології слугував алгоритм ППФП студентів освітньої програми спеціальності «Музичне мистецтво», профілактика та корекція порушень їхнього біогеометричного про-

філю постави, розвиток і вдосконалення професійно важливих фізичних якостей, формування ергономічно доцільної пози гри на інструменті із застосуванням розроблених у дослідженні комплексів модельних вправ.

Для посилення освітнього ефекту (теоретичної підготовки), формування системи теоретичних знань про ППФП з урахуванням особливостей майбутньої професійної діяльності студентів освітньої програми «Музичне мистецтво» розроблено інформаційно-методичний проєкт (ІМП) «Пазли здоров'я» (рис. 2).

ІМП «Пазли здоров'я» сприяє формуванню пізнавальної самостійності студентів. Чітко структурований навчальний матеріал на основі визначення головного та другорядного забезпечує конкретизацію, узагальнення та розширення знань, уможливлює посилення шляхом реалізації міжпредметних зв'язків теоретичної підготовленості студентів, активізацію їхнього зацікавлення навчанням, досягнення єдності освітнього процесу та підвищення ефективності фізичного виховання. Проєкт складається з таких розділів: «Теоретична інформація», «Практичні рекомендації», «Домашні та індивідуальні завдання» [3, 4, 25, 27].

Для досягнення позитивного ефекту ППФП осіб ЕГ розроблено комплекси вправ різної дидактичної

спрямованості. Студенти займалися за програмами занять, що відповідали змісту авторської концепції та були інтегровані в освітню програму спеціальності «Музичне мистецтво». Зміст комплексів вправ підлягав диференціації залежно від особливостей спеціалізацій «фортепіано, оркестрові струнні інструменти» (ЕГ1), «оркестрові духові та ударні інструменти, народні інструменти» (ЕГ2), а також структури м'язової діяльності та функціональної специфіки. Фізичне навантаження добирали, зважаючи на результати попереднього рівня фізичного стану та шляхом змін умов виконання фізичних вправ, варіювання загальної кількості повторень і тривалості виконання фізичних вправ, зміни темпу виконання вправ з урахуванням індивідуальних особливостей організму студентів.

Для студентів ЕГ1 у 1-му півріччі застосовували комплекси вправ, спрямовані на формування ергономічно доцільної пози гри на інструментах (фортепіано, скрипка, альт, віолончель, арфа, домра), профілактику порушень біогеометричного профілю постави, що сприяє ефективності професійної діяльності, підвищенню рівня стану біогеометричного профілю постави (вправи асиметричні та асинхронні, 3D фітнес, комплекси вправ різної складності з використанням профілактора Євмінова, інтегрований урок із анатомічною спрямованістю, елементи стретчингу). У 2-му півріччі, окрім перерахованих, практикували комплекси вправ дихальної гімнастики, із бодибар, колового тренування, із гантелями.

Для студентів ЕГ2 у 1-му півріччі застосовували комплекси вправ, зорієнтовані на формування ергономічно доцільної пози гри на інструментах (флейта, гобой, кларнет, фагот, саксофон, валторна, труба, тромбон, туба, баян, акордеон, домра, бандура), профілактику порушень біогеометричного профілю постави, що сприяє ефективності професійної діяльності, підвищення рівня стану біогеометричного профілю постави (комплекси вправ на корекцію порушень постави, підвищення рівня стану біогеометричного профілю по-

стави, комплекси вправ із гімнастичною палицею, 3D фітнес, комплекси вправ різної складності з використанням профілактора Євмінова, інтегрований урок із анатомічною спрямованістю, елементи стретчингу). У 2-му півріччі, окрім перерахованих, практикували комплекс вправ «Пор де бра», комплекси вправ із бодибенд, колового тренування.

Проведення після закінчення формувального експерименту повторного тестування для визначення рівня теоретичної підготовленості дало підстави стверджувати, що запропонований у межах реалізації технології комплекс заходів сприяв підвищенню рівня теоретичної підготовленості студентів, зокрема серед дівчат на тлі відсутності в ЕГ1 осіб із низьким рівнем відбулося зменшення частки осіб із середнім рівнем до 22,20 %. Протягом експерименту зафіксовано зміни показників ІФР. Серед дівчат мистецьких спеціальностей КГ1 середній рівень мали 40,00 % осіб на початку експерименту та 50,00 % – наприкінці експерименту, тоді як високий рівень демонстрували 10,00 % осіб на початку експерименту на тлі відсутності осіб із таким рівнем на його завершення; серед дівчат ЕГ1 рівень нижче за середній мали 11,11 % осіб і на початку і наприкінці експерименту, середній рівень виявили 44,44 % осіб на початку експерименту та 22,22 % – після нього.

Наприкінці експерименту зміни типів постави юнаків спеціалізації «оркестрові духові та ударні інструменти, народні інструменти» становлять: у КГ2 нормальну поставу демонстрували лише 20,00 % юнаків, тоді як у ЕГ2 відбулося збільшення частки юнаків із нормальною поставою до 54,55 %.

На завершення експерименту встановлено позитивну тенденцію значень показників фізичної підготовленості обох груп дівчат, серед яких статистично достовірно кращими виявилися результати ЕГ1 у таких тестах: «біг на 100 м, с» – на 0,52 с ($p < 0,05$), «човниковий біг 4x9 м, с» – на 0,39 с ($p < 0,05$), «згинання-розгинання рук в упорі лежачи» – на 3,33 раза.

У ході оцінювання ефективності запропонованої технології ста-

ло очевидним, що підвищення рівня фізичної підготовленості зумовило покращення показників професійно значущих фізичних якостей у тестах: «утримання бічного упору, с» ($x \pm S$) після експерименту в дівчат КГ1 ($x \pm S$) ($27,50 \pm 0,43$) с, у дівчат ЕГ1 ($28,67 \pm 0,50$) с, відмінності не достовірні), «упор лежачи на передпліччях, с» ($x \pm S$) після експерименту в дівчат КГ1 ($43,30 \pm 1,06$) с, у дівчат ЕГ1 ($45,44 \pm 0,88$) с, відмінності достовірні ($p < 0,05$), «міст у положенні лежачи на спині, с» ($x \pm S$) після експерименту у дівчат КГ1 ($70,00 \pm 0,67$) с, у дівчат ЕГ1 ($72,22 \pm 1,09$) с ($p < 0,05$).

Після експерименту визначення тонкорухової координації за тестом У. Г. Давлетшина дає змогу стверджувати, що юнаки КГ2 покращили результати від $x = 159,20$ с; ($S = 2,25$) до $x = 158,60$ с; ($S = 2,72$), відмінності не є достовірними ($p > 0,05$), тоді як результати юнаків ЕГ2 статистично достовірно відрізняються після застосування технології від результатів на початку експерименту.

Загалом проведення експериментальних досліджень зі студентами мистецьких спеціальностей слугує підставою для констатації того, що відбулося покращення їхньої готовності до самостійних занять із ППФП, формування вміння самостійно організовувати та реалізовувати заняття, визначати ефективність останніх, підвищення рівня знань і навичок самодіагностування, самоконтролю під час занять, вироблення вміння корегувати процес ППФП. Як узагальнення отриманих результатів варто підкреслити високу ефективність розробленої концепції ППФП для студентів спеціальності «Музичне мистецтво».

Дискусія. За умов сьогодення об'єктивні передумови функціонування педагогічної системи охоплюють нормативно-правову базу сфери освіти, засоби інформації тощо, виступають однією з причин адекватного вияву учасників освіти в ньому, можуть зазнавати змін [19, 23].

На сучасному етапі набуло значення загальноприйняте бачення ППФП як одного з напрямів фізичної культури, що передбачає формування прикладних знань, фізичних, психічних,

спеціальних якостей, умінь, навичок студентів відповідно до їхньої майбутньої професійної діяльності [10, 16], а також як системи цілей, що детермінує погодження з нею макроскопічних якостей ППФП й інших її структур [15, 16].

У теоретичних напрацюваннях сучасних учених [21, 22, 24] вказано, що здобуття знань стає основою для зміни свідомості студентів і визначає рівень їхніх потреб в оздоровчій руховій активності [3]. Деякі учені [15] вважають вагомим недоліком теоретичного підходу до ППФП нечіткість оперування її понятійним апаратом, а також невизначеність конкретних меж вивчення та пізнання ППФП в руслі системного підходу.

На думку Л. П. Пилипея [18], основне питання ППФП – це добір засобів фізичної культури, що найкращою мірою сприятимуть вирішенню завдань адаптації людини до специфічних умов діяльності.

Отримані в ході констатувального експерименту дані про недостатню сформованість у студентів різних спеціалізацій цінніснозмістового бачення важливості здоров'я для життєдіяльності, а також потреби занять фізичними вправами для розвитку професійно значущих фізичних якостей увиразнюють логіку розгляду особистісних передумов дієвості певних педагогічних систем [4]. У процесі роботи доповнено зміст професійно-прикладної фізичної підготовки студентів спеціалізацій «фортепіано, оркестрові, струнні інструменти», «оркестрові духові та ударні інструменти, народні інструменти» у процесі професійно-прикладної фізичної підготовки, види контролю, а також критерії ефективності.

Висновки. Обґрунтовано й розроблено концепцію професійно-прикладної фізичної підготовки студентів спеціальності «Музичне мистецтво» спеціалізацій «фортепіано, оркестрові, струнні інструменти», «оркестрові духові та ударні інструменти, народні інструменти», у якій визначено такі складники: соціальні, особистісні, біологічні та професійні передумови, підходи, що виступали теоретичним базисом концепції, мета,

завдання, принципи, організаційно-педагогічні й дидактичні умови, етапи впровадження, критерії ефективності та шляхи реалізації концепції.

Практичну реалізацію розробленої концепції спроектовано на технологію професійно-прикладної фізичної підготовки студентів спеціальності «Музичне мистецтво», яка охоплює мету, завдання, блоки цільової спрямованості, структуру та зміст занять, загальний обсяг годин і його розподіл за навчальним планом училища, інтеграцію в дисципліні професійної підготовки, перелік засобів загальної, спеціальної фізичної підготовки, співвідношення між різними видами підготовки в рамках комплексів вправ різної спрямованості, розподіл занять із різних видів засобів технології у межах занять і критерії оцінювання фізичного стану студентів, корекцію ергономічно доцільної пози студента спеціальності «Музичне мистецтво» під час гри на інструменті.

ЛИТЕРАТУРА

1. Андреева ОВ, Кашуба ВО. Пріоритетні напрями наукових досліджень сфери фізичної рекреації. Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2011;3:31-35.
2. Асаулюк Ю. Мотивація до фізкультурно-оздоровчої рухової активності як основа розробки концепції професійно-прикладної фізичної підготовки студентів мистецьких спеціальностей. Вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. 2018;(30):28-33.
3. Асаулюк Ю. Теоретико-методичні основи професійно-прикладної фізичної підготовки студентів мистецьких спеціальностей. Київ. 2020.
4. Асаулюк Ю. Теоретико-методичні основи професійно-прикладної фізичної підготовки студентів мистецьких спеціальностей [Автореферат]. Київ. 2020. 53 с.
5. Голованова НЛ, Кашуба ВА. Информационные технологии как инструмент повышения профессионально-прикладной физической подготовки учащихся швейного производства. Научный потенциал молодежи – будущему Беларуси: материалы V Междунар. молодеж. науч.-практ. конф. (VO «Полесский государственный университет», г. Пинск, 31 марта 2011 г.: в 4 ч. Ч. 4. Национальный банк Республики Беларусь и др. Пинск: ПолесГУ, 2011. С. 199–200.
6. Єфремова А, Шестерова Л. Обґрунтування ефективності організації та змісту посиленого курсу професійно-прикладної фізичної підготовки студентів залізничних вищих навчальних закладів. Слобожанський науково-спортивний вісник. 2017;4(60):36-41.
7. Йоркіна ЄБ. До проблеми формування професійно важливих якостей майбутніх музикантів-інструменталістів. Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету. Серія: Педагогіка. 2011;6:113-118.
8. Кашуба ВО, Асаулюк Ю. Рівень стану біогеометричного профілю постави студентів в процесі фізичного виховання. Вісник Прикарпатського університету. Серія: Фізична культура. 2019;(34):138-145.
9. Кашуба В, Асаулюк І, Дяченко А. До питання експертного оцінювання фізичних якостей студентів закладів освіти як передумови розробки фізкультурно-оздоровчих технологій. Фізична культура, спорт та здоров'я нації. 2019;7(26):74-79.
10. Кашуба ВО, Асаулюк Ю, Дяченко АА. Підвищення ефективності професійно-прикладної фізичної підготовки студентів на основі використання мультимедійних технологій. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. 2019;1(107):25-29.
11. Кашуба ВО, Асаулюк Ю, Дяченко АА. Стан біогеометричного профілю постави студентів закладів освіти на сучасному етапі. Спортивний вісник Придніпров'я. 2019;2:79-87.
12. Кашуба В, Асаулюк І, Дяченко А, Мицкан Т. Особливості прояву тонкорухової координації студентів в процесі професійно-прикладної фізичної підготовки. Вісник Прикарпатського університету. Серія: Фізична культура. 2018;(30):51-58.
13. Коновалов ІЕ. Специфика физического воспитания студентов музыкальных ССУЗ. Профессиональное образование: модернизационные аспекты. Ростов-на-Дону: Издательство Международного исследовательского центра «Научное сотрудничество». 2013;1:69-88.
14. Кравчук ВІ. Професійно-прикладна фізична підготовка студентів музичних спеціальностей вуза культури і мистецтв: учебное пособие. Челябинск: Челябинская гос. акад. культуры и искусств. 2014. 299 с.
15. Круцевич ТЮ, Трачук СВ, Кузнецова ЛІ. Фізична підготовленість юнаків коледжів різних спеціальностей. Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт. 2016;136:115-119.
16. Кузьменко НВ. Професійно-прикладна фізична підготовка як фактор укріплення здоров'я студентів. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 15: Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). 2015;6:41-44.
17. Пилипей ЛП. Професійно-прикладна фізична підготовка студентів: монографія. Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ». 2009. 314 с.
18. Пилипей ЛП. Теоретико-методичні основи професійно-прикладної фізичної підготовки студентів вищих навчальних закладів [Дисертація]. Київ. 2011. 518 с.
19. Романчук ОВ, Данилевич МВ. Особливості підготовки фахівців з фізичного виховання і спорту у педагогічних коледжах України. Репрезентація освітніх досягнень, мас-медіа та роль філології у сучасній системі наук. Вінниця: Європейська наукова платформа. 2020. С. 2–10.
20. Рязанцев АА. Професійно-прикладна фізична підготовка студентів музичних вузів, виконавців на духових інструментах [Дисертація]. Москва. 2009. 140 с.
21. Футорний СМ. Теоретико-методичні основи інноваційних технологій формування здорового способу життя студентів в процесі фізичного виховання [Автореферат]. Київ. 2015. 44 с.
22. Юмашева ЛІ. Корекція порушень постави студентів музичного вищого навчального закладу у процесі фізичного виховання [Автореферат]. Київ. 2007. 20 с.
23. Imas YV, Dutchak MV, Andrieva OV, Kashuba VO, Kentsytska IL, Sadovskiy OO. Modern approaches to the problem of values' formation of students' healthy lifestyle in the course of physical training. Physical education of students. 2018;22(4):9.
24. Kashuba V, Asauluk I, Diachenko A. The Formation of theoretical knowledge of students in the discipline of «Physical Education» in the process of professional and applied physical training = Формування теоретичних знань студентів із дисципліни «Фізична культура» в процесі професійно-прикладної фізичної підготовки. Journal of Education, Health and Sport. 2017;7(5):1054-1065. eISSN 2391-8306. <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.2547839>
25. Kashuba VO, Asauluk IO, Dyachenko AA. Pidvishhennya efektyvnosti profesijnoprikladnoyi fizichnoyi pidgotovki studentiv na osnovi vykorystannya multimedijnykh tekhnologij. Naukovij chasopis NPU imeni M.P. Dragomanova. 2019;1(107):25-29.
26. Kashuba V, Dyachenko A, Asauluk I. Informacijni tekhnologiji yak zasib pidvishhennya motivacijy studentiv do reguljarnoyi fizichnoyi aktivnosti Information technology as a means of increasing students' motivation for regular physical activity. Fizichna aktivnist i yakist zhittya lyudini». 2019. С. 61-62.
27. Kashuba Vitaliy, Asauluk Inna, Diachenko Anna. A modern view on the use of information technologies in the process of physical education of student youth. Journal of Education, Health and Sport. 2017;7(2):765-775.

LITERATURE

1. Andrieva VB, Kashuba VO. Priority directions of studies in physical recreation. Teoriia i metodyka fizykhovannia i sportu. 2011;3:31-35.
2. Asauluk IO. Motivation for physical culture and health motor activity as a basis for developing the concept of professional and applied physical training of students of art specialties. Visnyk Skhidnoievropeyskoho universytetu im. Lesi Ukrainky. 2018;(30):28-33.
3. Asauluk IO. Theoretico-methodical bases of professional and applied physical preparation of students of art specialties. Kyiv. 2020.
4. Asauluk IO. Theoretico-methodical bases of professional and applied physical preparation of students of art specialties. [Author's abstract]. Kyiv. 2020. 53 p.
5. Golovanova NL, Kashuba VA. Information technology as a tool for improving the professionally applied physical training of students in the sewing industry. Scientific potential of youth for the future of Belarus: materialy V Mezhdunarodnoy nauch.-prakt. konf. (UO «Polesky gosudarstvenny universitet», Pinsk, 31 March 2011. Pinsk: PolesSU, 2011. P. 199–200.
6. Yefremova A, Shesterova L. Investigation of the effectiveness of organization and the success of the advanced course of professional and applied physical training of students in the field of higher education. Slobozhanskyi naukovo-sport. visnyk. 2017;4(60):36-41.
7. Iorkina IB. To the problem of formation of professionally important qualities of future musicians-instrumentalists. Naukovyi visnyk Melitopolskoho peduniversitytetu. 2011;6:113-118.

8. Kashuba VO, Asauliuk IO. The level of the state of the biogeometric profile of students' posture in the process of physical education. *Visnyk Prykarpatskoho universytetu*. 2019;(34): 138-145.
9. Kashuba V, Asauliuk I, Diachenko A. On the issue of expert assessment of physical qualities of students of educational institutions as a prerequisite for the development of physical culture and health technologies. *Fizkultura, sporty ta zdorovia natsii*. 2019;7(26):74-79.
10. Kashuba V, Asauliuk I, Diachenko A. Improving the effectiveness of professional and applied physical training of students based on the use of multimedia technologies. *Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Dragomanova*. 2019;1(107):25-29.
11. Kashuba V, Asauliuk I, Diachenko A. The state of the biogeometric profile of the posture of students of educational institutions at the present stage. *Sportyvnyi visnyk Prydniprovia*. 2019;2:79-87.
12. Kashuba V, Asauliuk I, Diachenko A, Mytskan T. Peculiarities of manifestation of fine-motor coordination of students in the process of professional-applied physical training. *Visnyk Prykarpatskoho universytetu*. 2018;(30):51-58.
13. Kononov I E. Specifics of physical education of students of musical SSUZ. *Vocational education: modernization aspects*. Rostov-on-Don: Izdatelstvo «Nauchnoye sotrudnichestvo». 2013;1:69-88.
14. Kravchuk VI. Professional and applied physical training of students of musical specialties of the University of Culture and Arts: a textbook. Chelyabinsk: Chelyabinskaya gos. akad. kulturi i iskvstv. 2014. 299 p.
15. Krutsevych T, Trachuk S, Kuznetsova L. Physical fitness of college boys of various specialties. *Visnyk Chernihivskoho pedahohichnoho universytetu*. 2016;136:115-119.
16. Kuzmenko NV. Professional and applied physical training as a factor of student health strengthening. *Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Dragomanova*. 2015;6:41-44.
17. Pylypey LP. Professional and applied physical training of students: treatise. Sumy: DVNZ «UABS NBU». 2009. 314 p.
18. Pylypey LP. Theoretico-methodical bases of professional and applied physical training of higher education institution students [Thesis]. Kyiv. 2011. 518 p.
19. Romanchuk OV, Danylevych MV. Peculiarities of preparing physical education and sport experts in pedagogical colleges of Ukraine. Representation of mass media education achievements and the role of philology in current system of knowledge. Vinnytsia: levropeyska naukova platforma. 2020. P. 2-10.
20. Ryazantsev AA. Professionally applied physical training of students of music universities, wind instrument performers. [Thesis]. Moscow. 2009. 140 p.
21. Futorny SM. Theoretico-methodical bases of innovation technologies for healthy life style formation in students in the course of physical education. [Author's abstract]. Kyiv. 2015. 44 p.
22. Iumasheva LI. Correction of posture disorders of students of music higher education in the process of physical education. [Author's abstract]. Kyiv. 2007. 20 p.
23. Imas YV, Dutchak MV, Andriieva OV, Kashuba VO, Kensytska IL, Sadovskiy OO. Modern approaches to the problem of values' formation of students' healthy lifestyle in the course of physical training. *Physical education of students*. 2018;22(4):9.
24. Kashuba V, Asauliuk I, Diachenko A. The Formation of theoretical knowledge of students in the discipline of «Physical Education» in the process of professional and applied physical training = Формування теоретичних знань студентів із дисципліни «Фізична культура» в процесі професійно-прикладної фізичної підготовки. *Journal of Education, Health and Sport*. 2017;7(5):1054-1065. eISSN 2391-8306. <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.2547839>
25. Kashuba VO, Asauliuk IO, Dyachenko AA. Pidvishhennya efektyvnosti profesijno-prikladnoyi fizichnoyi pidgotovki studentiv na osnovi vikoristannya multimediynikh tekhnologij. *Naukovij chasopys NPU imeni M.P. Dragomanova*. 2019;1(107):25-29.
26. Kashuba V, Dyachenko A, Asauliuk I. Informacijni tekhnologiyi yak zasib pidvishhennya motivaciyi studentiv do reguljarnoyi fizichnoyi aktivnosti Informacion technology as a means of increasing students' motivation for regular physical activity. «Fizichna aktivnist i yakist zhittya lyudini». 2019. С. 61-62.
27. Kashuba Vitaliy, Asauliuk Inna, Diachenko Anna. A modern view on the use of information technologies in the process of physical education of student youth. *Journal of Education, Health and Sport*. 2017;7(2):765-775.

Надійшла 05.02.2021

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ

Асаулюк Інна Олексіївна <https://orcid.org/0000-0001-8119-2726>, innaasauliuk@gmail.com

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського
21001, Вінниця, вул. Острозького, 32.

Кашуба Віталій Олександрович orcid.org/0000-0001-6669-738X, kashubavo@gmail.com

Національний університет фізичного виховання і спорту України
03150, Київ, вул. Фізкультури, 1

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

Asauliuk Inna https://orcid.org/0000-0001-8119-2726_innaasauliuk@gmail.com

Vinnytsia State Pedagogical University named after Mykhailo Kotsiubynsky
21001, Vinnytsia, Ostroh str., 32.

Kashuba Vitalii orcid.org/0000-0001-6669-738X, kashubavo@gmail.com

National University of Ukraine on Physical Education and Sport
03150, Kyiv, Fizkul'tury str., 1